

Bevraging buitenschoolse opvang

Rol van scholen en personeel is vaak nog onduidelijk

Wie organiseert de buitenschoolse opvang? Wie betaalt de bijkomende kosten? En kan schoolpersoneel worden verplicht om opvangtaken op te nemen? Sinds de invoering van de nieuwe BOA-regeling signaleren leden en directeurs heel wat onduidelijkheid. Vooral de vraag waar de verantwoordelijkheid van de gemeente stopt en die van de school begint, leeft sterk. Daarom organiseerde het COV een bevraging. De resultaten tonen aan dat scholen en personeel nog te vaak geconfronteerd worden met onduidelijke afspraken, bijkomende taken en extra kosten. We zetten de belangrijkste bevindingen én onze syndicale standpunten op een rij.

42 directeurs en 114 vakbondsafgevaardigden namen deel aan onze snelbevraging begin dit schooljaar. Via onze oproep in Basis-6 kregen we nog 46 reacties van leden.

Wat is er veranderd?

Sinds dit schooljaar zijn gemeenten en steden zelf verantwoordelijk voor de organisatie van de buitenschoolse opvang. Zij hebben de regierol. Dat betekent dat ze samen met de organisatoren van opvang en activiteiten bekijken hoe ze gezinnen de opvang kunnen geven die ze lokaal nodig hebben. Ze krijgen daarvoor ook geld. In een aantal regio's werd het regelwerk en de inrichting van de opvang doorgeschoven naar de scholen. Dat hoeft geen probleem te zijn, als daarover duidelijke afspraken gemaakt worden, het personeel correct vergoed wordt en er geen bijkomende planlast is.

Wat leren we uit de bevragingen? Overleg is er maar niet iedereen wordt betrokken

4 op de 5 directeurs uit onze bevraging waren betrokken bij het overleg over de organisatie van de BOA in hun gemeente of stad. Bijna allemaal gaven ze ook aan dat er duidelijke afspraken gemaakt zijn. BOA staat dus op de agenda van het lokale overleg, maar niet iedereen is daar even hard bij betrokken. Zowel militanten als directeurs zeggen bovendien dat de nieuwe structuur voor extra werk en planlast zorgt.

Schoolpersoneel blijft opvangtaken opnemen

De opvangtaak blijft in 30 tot 40% van de scholen gedeeltelijk een taak voor het schoolpersoneel. Vaak gebeurt dat vrijwillig. Soms voelen personeelsleden zich verplicht. Onze militanten lieten weten dat van de personeelsleden die worden ingezet ongeveer 42% een vrijwilligersvergoeding krijgt, 17% met een contract werkt, 14% geen bijkomende vergoeding krijgt en 11% andere vormen van vergoeding ontvangt zoals aankoopbonnen of compensatie voor bepaalde andere taken. Bij 16% is het onduidelijk wat de vergoeding zal zijn.

Scholen dragen bijkomende kosten

Militanten en directeurs wijzen ook op bijkomende kosten voor de school. Denk maar aan kosten voor infrastructuur, energie (want de school blijft langer open), onderhoud en schoonmaak. Daarvoor is vaak onvoldoende compensatie voorzien vanuit de gemeente. Daardoor betaalt de school soms kosten die eigenlijk bij de gemeente of opvangpartner horen.

Hogere prijzen = lagere toegankelijkheid

Uit de antwoorden op de bevraging spreekt ook een grote bezorgdheid over de hogere opvangprijzen en het feit dat nu per begonnen half uur moet worden betaald. Dat

is voor kwetsbare gezinnen én voor grote gezinnen een zware dobber.

Onze standpunten

Opvangtaken kunnen alleen vrijwillig

Opvang- en toezichtstaken buiten de onderwijsopdracht kunnen alleen op vrijwillige basis. Niemand kan ertoe verplicht worden om deze taken op te nemen. Helaas blijkt uit de bevragingen dat personeelsleden soms nog onder druk worden ingezet. Spreek als vakbondsafgevaardigde je inspraakbegeleider aan wanneer dat in jouw school ook het geval is. Via constructief overleg kan er dan naar een oplossing gezocht worden.

Elke bijkomende opdracht wordt vergoed

Wie buiten de uren wordt ingezet voor opvang- en toezichtstaken moet daar ook correct voor betaald worden. Eén uniform principe moet hier gelden: "Wie BOA-opdrachten uitvoert, ontvangt een vergoeding." Dat kan via een arbeidsovereenkomst of een andere transparante regeling waarmee beide partijen akkoord gaan. Onbetaalde bijkomende prestaties kunnen niet.

Bijkomende kosten moeten worden vergoed

Onderwijs is geen opvang en opvang is geen onderwijs. Dat moet overal duidelijk zijn. De nieuwe structuur van de BOA mag niet leiden tot bijkomende toezichtslasten voor de school, een verschuiving van de gemeentelijke opdrachten naar de scholen en een uitbreiding van de opdracht van directeurs of leerkrachten zonder voldoende bijkomende middelen.

Wanneer de schoolinfrastructuur gebruikt wordt voor de BOA, moeten de gemeente of de opvangpartners tussenkomen in de poetskosten, het extra energieverbruik, het onderhoud van de lokalen en het gebruik van

materialen die eigendom zijn van de school. De werkmiddelen van de basisscholen mogen hier in geen geval voor ingezet worden.

Vast overleg en monitoring zijn noodzakelijk

Het al dan niet organiseren van structureel overleg kan niet afhangen van de goodwill van gemeenten alleen. Lokale BOA-afspraken worden best steeds besproken in de lokale overlegorganen zoals het LOC, de OR, het ABC, het LOP, het basisoverlegcomité (BOC) of de schoolraad waar dat relevant is. De onduidelijkheid die er nu bij veel militanten en leden leeft is immers te wijten aan gebrekkige communicatie en overleg. Dat moeten we vermijden. Het COV wil ook dat de nieuwe structuur van de BOA op korte én langere termijn goed geëvalueerd wordt. Wat betekent het op vlak van planlast? Welke toezichten dragen de scholen? Waar en op welke manier wordt personeel ingezet? Wat is de financiële impact op de scholen? Het zijn bezorgdheden die goed moeten opgevolgd worden.

De bevragingen die we aan leden, militanten en directeurs voorlegden, schetsen een consistent beeld. In veel gemeenten is de rol van de scholen en het schoolpersoneel in de nieuwe organisatie van de BOA vaak nog onduidelijk. Dat moet beter. De hervorming mag de opvang niet ongemerkt doorschuiven naar scholen en hun personeel. Daarom vraagt het COV duidelijke afspraken, vrijwilligheid, een correcte vergoeding en structureel overleg.

De hervorming mag de opvang niet ongemerkt doorschuiven naar scholen en hun personeel.

TEKST
Lies Van Rompaey